

Többen érkeztek vonattal Budapestről a '80-as évektől a Vén Day-re vidékről és külfonból is Zánkára, a társaság jeles eseményére. A falu főutcáján keresztül, kis parasztházak között vezetett fel az út a „szőlőhegyre”, inkább dombra, ahol parányi szőlőbirtokok voltak. Az aszfaltút folytatásaként, lovaskocsik által kijárt keskeny földút vezetett fel a VÉN-birtokra. Többször meg kellett állni és szomjat oltani az általában még nyári melegben, mert az esemény mindig augusztus idusára volt kitűzve. A lankán fent, mandula-, dió-, barackfák és szőlősorok között az autentikusan berendezett pince és présház várta a vendégeket, ünnepi díszben.

A ház berendezése – szőlőprés, hordók, lopótök – igazi szüreti hangulatot festett, a falat mives, régi fazekas tányérok díszítették, szép és értékes gyűjtemény. A művész akkor még pipázott, különleges darabokat is tartalmazó pipagyűjteményét a kerek pipatartón csodáltuk a sublóton. Vén Zoltán, a házigazda egyenként üdvözölte az érkezőket, kedves barátokat és a „hegy levével” kínálta őket. Alkalmanként tizenöt, húsz ember is tiszteletét tette, a hangulat mindig kitűnő volt. A „páratlan-párosnak” aposztrófált Szász-dr. Muzslay vagy Szász-Király főződuó rotyogtatta a pincepörköltet a bográcsban. A vendégek köszöntőket fogalmaztak már jó előre az ünnepelteknek, rajzos, verses oklevelek és furfangos ajándékok kerültek átadásra. Anekdotáztunk, énekeltünk, verseltünk, egyszóval nagyon jól éreztük magunkat a Vén Day-eken. A társasági életünk pezsgett, a művész tagok, művészetpártolók, gyűjtők között ma is meghatározó személyiség Vén Zoltán.

A művész urat, aki akkor már ismert grafikus volt, 1985 decemberében ismertem meg a FÉSZEK Klubban. Ott tartotta a Kisgrafika Barátok Egyesülete – amelynek én is tagja lettem – az éves rendes Mikulás-ünnepségét. Akkor még a FÉSZEK Klub klasszikusan működött: az asztaloknál híres színészek, képzőművészek, építészek, énekesek ültek, gyakran átszóltak, átültek egymáshoz a vendégek. Cigányzene szólt, melyre az idő előre haladtával többnyire énekeltünk. Minden első szerdán ott tartottuk a klubnapunkat a Körteremben, majd lementünk a földszinti étterembe vagy a színes, frízekkel díszített, boltíves kerthelyiségbe tovább beszélgetni. Vén Zoltán volt az egyik, aki választékos megjelenésével, egyéni öltözködésével, humorával – amely a szelíd iróniától a groteszk érintésével a végletes szarkazmusig ívelt – élvezetet nyújtott mindig a társaságnak.

Innentől követem a művész munkásságát és élvezem a barátságát. Az elismert grafikusművész 1941-ben Pesterzsébeten, augusztus havának 14. napján született, az Oroszlán jegyében, amelyet büszkén vállal. Iskolai elvégzése után 10 évig a Pénzjegynyomda tervezőosztályán dolgozott, ahonnan nem mindennapi módon távozott. Történt ugyanis, hogy önálló „Vén”-pénzt, 500 forintost tervezett, vitriolosan utalva az inflációra, amely magán viselte a pénzjegynyomda által kinyomott papírbankjegyek legapróbb részleteit is. Ezt az ominózus bankjegyet egyik kiállításán be is mutatta. Ez a csíny vezetett a távozásához.

Ezt követően 5 évig az Állami Bábszínház műhelyeit vezette. Ebben az időben kezdett festeni, majd áttért a grafikára. Neve mint exlibris-művész lett ismertté egész Európa-szerte. A rézmetszés nagymestereként tartják számon, műveit a formai

tökély jellemzi. A karikatúra sem idegen tőle, szarcastikus humora, groteszk világlátása, erotikuma hol nyíltan, hol burkolva jelennek meg műveiben, sokszor bibliai, mitológiai környezetben.

Grafikáit számos hazai lap közölte: a *Pest Megyei Hírlap*, a *Népszava*, az *ÉS*, a *Ludas Matyi*, a *Magyar Nemzet*, a *KBK*, a *Magyar Napló*. A napilapok mellett számos folyóirat, a *Somogy*, az *Árgus*, a *Vár* is megjelentette grafikáit. Több verses és prózai könyvet illusztrált. Első grafikáit tartalmazó, önálló műve Prágában jelent meg Prf. Vilám Stránszky szerkesztésével, amelyet több kötet követett. Legutóbbi könyvét, a *Paradigma paradoxon parafrázis parakmé* címmel 2019-ben adták ki a Berzsenyi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaság és a Vörösmarty Társaság gondozásában. A könyveken kívül eredeti grafikáit tartalmazó mappákat is megjelentetett.

Önálló kiállításainak sorát nehéz felsorolni, 1969 óta nézhettük remekeit maig, reményeink szerint a jövőben is. A közelmúlt kiállításai közül érdemes megemlíteni a XIV. Ars Sacra Fesztivál keretében rendezett *Séta a Getsemáné-kertben* című kiállítását, amelyet 2020. szeptember 12–20. között Budapesten, a Kiskép Galériában láthatott az érdeklődő közönség. A közelmúltban a COVID-bezártság után, 2021. május 31-én elsőként nyílt kiállítása Vén Zoltánnak *Egy kory Kovid inka* címmel a Galéria 12-ben. A tárlatot dr. Feledy Balázs nyitotta meg, akinek elemzése szerint „Vén Zoltán nemcsak grafikusművész, életművész is, ám ennél még fontosabb, hogy művelődéstörténész, költő, író, mitológiakutató, »összművészeti jelenség«.” A tárlatról Szepesi Dóra A „*metsző grafikus*” ünnepi tárlata címmel írt cikket a *Hegyvidék* című újságban, képekkel illusztrálva.

Legutóbbi kötetében jeles személyiségek méltatták munkásságát, többek között Mezei Ottó művészettörténész, Pomogáts Béla, Széchenyi-díjas irodalomtörténész, Fehér Béla esszé- és prózaíró, újságíró, Varga István író, irodalomtörténész, Feledy Balázs művészeti szakíró, Szokolczay Lajos Széchenyi-díjas irodalom- és művészetkritikus, Wehner Tibor Munkácsy díjas művészettörténész.

„A gonoszt legyőző hősből az ő lapjain lehet a diktatúrák szörnyetege, hentes és mézárós. A metamorfózisra történelmi tapasztalataink szerint nem kell külön magyarázat...” – állapította meg Arató Antal.

„Vén Zoltán megrázza a jelölő és jelölt között fennálló, erősnek hitt viszonyt, s ezzel felszabadítja a rabszolga képzeletet. Dürerotika és a többi ilyen tehetségesen megcsinálva, maga az üvöltő sextázis” – fogalmazott Hernádi Gyula.

Supka Magdolna azt mondta neki: „Maga egy zseni!”

„Vén Zoltán egyike Európa leghumorosabb művészeinek. A világ jelenségeit egy bizonyos tiszteletlenséggel figyeli. Magatartását azonban bölcsesség, tudás, az antik mitológiának és európai kultúrának alapos ismerete jellemzi, melyek távol tartják őt az olcsó megoldásoktól...” – összegezte Vilám Stránszky professzor.

Tudását, tehetségét a közjó érdekében is kamatoztatja Vén Zoltán művész úr, tevékeny szerepet vállal több egyesületben is. Így a Kisgrafika Barátok Köre Grafika-gyűjtő és Művelődési Egyesületének művészeti elnöke, a Berzsényi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaság vizuális művészeti alelnöke. Tagja – többek között – a Magyar Grafikuművészek Szövetségének, az olasz Pinocchio Társaságnak, a Taipei Ex Libris Társaságnak és a Magyar Illusztrátorok Társaságának. A Vörösmarty Társaság tiszteletbeli tagja, valamint a Magyar Karikatúristák Szövetsége is tagjai között tudhatja.

Jelenleg Budapesten és Fonyódon él és munkálkodik, közöttünk és velünk. Gyakran összejövünk egyéb helyeken is, hol többen, hol kevesebben. Zoltán- és Nőnapon, március 8-án, kiállítás-megnyitókön, karikatúristák kerti partiján. Különösen emlékezetes esemény volt a Szépművészeti Múzeum felújítása előtti záró ünnepség, 2015. február 15. napján, amikor is kosztümös, élő csoportképet alkottunk, stílusosan, az értő közönségnek. Jómagam Frida Kahlóként, tolószékben jelentem meg, kíséretemben orvosok, művészek és főként Lev Davidovics Trockij. Azaz Vén Zoltán cylinderben, kerek szemüveggel és sétatálcával.

A Vén Day megrendezése időközben átkerült a Balaton északi partjáról a délire, ahonnan szép időben a Badacsony hegyére nyílik kilátás. A művész hangulatos, nagyfás, virágos kertje és verandája Fonyódon ad helyet az évi hagyományos kerti partiknak. A Vén day-ek sora tehát folytatódik. Legutóbb, egy meleg ünnepi napon a művész a zongorájához ült, és mindannyiunk örömére játszott. A tűzrakás, a bográcsban főzés mindig a rituáléhoz tartozik. Az illatozó kávét a vendégek a szecesz-sziós tálalóban sorakozó, szebbnél szebb porceláncsészék gyűjteményéből választva fogyaszthatják el. Minden Vén day élményt jelent a résztvevőknek, a régi események fotóit élvezettel nézegetjük, és ezek már az anekdoták részeivé váltak.

Idén, 2021-ben már a 80. Vén day kerül megrendezésre. Köszöntsük hát a Mesztert, emeljük poharunkat kedvencével, a Badacsonyi Kéknyelűvel koccintva, csakis kristálypohárból. Kívánom, hogy Vén Zoltán játékos, de komoly, idézett mondását, miszerint „Korán legyél vén, ha, sokáig vén akarsz lenni”, még sokszor mondja el nekünk a kiállításain zárszóként.